

Název a adresa školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, Opava, 746 01
Název operačního programu:	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.5
Registrační číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0129
Název projektu	SŠPU Opava – učebna IT
Typ šablony klíčové aktivity:	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (20 vzdělávacích materiálů)
Název sady vzdělávacích materiálů:	ČJ II
Popis sady vzdělávacích materiálů:	Český jazyk II, 2. ročník
Sada číslo:	D–10
Pořadové číslo vzdělávacího materiálu:	10
Označení vzdělávacího materiálu: (pro záznam v třídní knize)	VY_32_INOVACE_D–10–10
Název vzdělávacího materiálu:	Větné členy
Zhotoveno ve školním roce:	2011/2012
Jméno zhotovitele:	Mgr. Martina Hulvová

VĚTNÉ ČLENY

ZÁKLADNÍ VĚTNÉ ČLENY

PODMĚT

- bývá vyjádřen jménem v 1. pádě a ptáme se na něj pádovou otázkou „kdo, co“
- podmětem je nejčastěji podstatné jméno a zájmeno /číslovka/
- může být nevyjádřený /např. *Dnes nedorazí.*/

PŘÍSUDEK

- vypovídá o nějaké skutečnosti
- bývá vyjádřen nejčastěji slovesem

ROZVÍJEJÍCÍ VĚTNÉ ČLENY

PŘÍVLASTEK /PK/

- závisí na podstatném jménu, blíže ho určuje

a/ shodný /PKs/

- shoduje se s podstatným jménem v rodě, čísle, pádě
- stojí většinou před ním
- bývá vyjádřen přídatným jménem, zájmenem, číslovkou
- ptáme se na něj otázkou „jaký, který, čím, kolikátý“

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

/např. pěkný den, můj bratr, pátého dne/

b/ neshodný /PKn/

-s podstatným jménem se neshoduje v pádě, čísle, rodě

-stojí za ním

-bývá vyjádřen podstatným jménem, příslovcem, infinitivem

/např. jízda vlakem, výlov kaprů, teta z Prahy, dům naproti, chuť se napít/

PŘEDMĚT /PT/

-rozvíjí sloveso

-ptáme se na něj pádovými otázkami kromě 1. pádu

-bývá vyjádřen podstatným jménem nebo zájmenem

/např. píše dopis, bojí se bouřky, mluvili o fotbale, psala mu, dal Janě dárek/

PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ /PU/

-rozvíjí sloveso

-ptáme se na něj otázkami „kam, kde, odkud, kudy, kdy, jak...“

a/ místa /PUM/

-ptáme se na něj otázkami „kam, kde, odkud, kudy“

/např. šel do lesa, byl venku, běžel lesem/

b/ času /PUČ/

-ptáme se na něj otázkami „kdy, odkdy, dokdy, jak dlouho, jak často“

/např. nikdy nepřišel, denně chodí/

c/ způsobu /PUZ/

-označuje kvalitu /vlastnost/ slovesného děje /způsob jeho provedení/

-ptáme se na něj otázkou „jak, jakým způsobem“

/např. pracuje dobře, jede autem, dělá to s radostí/

d/ míry

-vyjadřuje množství, měřítko, intenzitu

-ptáme se na něj otázkami „kolik, jak mnoho, o kolik, do jaké míry“

/např. zpozdil se o dvě hodiny, váží tunu, velmi starý, docela hezky/

e/ příčiny

-vyjadřuje příčinu, která vyvolává nějaký děj

-ptáme se otázkami „proč, z jakého důvodu, z jaké příčiny“

/např. výskali radostí, pro slzy mě neviděla/

f/ účelu

-vyjadřuje, co je cílem děje

-ptáme se otázkou „za jakým účelem“

/např. řekl to na vysvětlenou, jdi se umýt/

g/ podmínky

-vyjadřuje podmínku, která umožňuje, aby děj nastal

-ptáme se „za jaké podmínky“

/např. za deště se nikam nepojede, při opatrnosti se nic nestane/

h/ přípustky

-vyjadřuje něco nepostradatelného, překvapivého, co by mělo vést k opaku /přípustka a děj jsou tedy v rozporu/

-ptáme se otázkami „navzdory čemu, i přes co, i v jakém případě“

/např. i přes stálý déšť na hory pojedeme, proti očekávání písemka dopadla dobře/

DOPLNĚK

-vztahuje se ke slovesu a zároveň k podmětu nebo předmětu věty

-vyjadřuje vlastnost, kterou má jméno za děje nebo kterou za děje získává, nebo děj, který děj věty doprovází

-bývá jím přídavné jméno /často ve jmenném tvaru/, podstatné jméno, neurčité slovesné tvary, někdy i číslovka nebo zájmeno

-ptáme se otázkami „jak, jaký“

/např. chodil bos, dostal příkazem, přiběhl první, utíkal sám, viděl ho odejít/

PRAKTICKÁ CVIČENÍ

URČETE VE VĚTÁCH ZÁKLADNÍ VĚTNÉ ČLENY

Zítra ráno pojedeme s rodinou na hory.

Kam všichni včera odjeli?

Kdy se vrátil Petr z výletu?

Byl to jeden z nejkrásnějších zážitků v mém životě.

Měli jsme ho už na dosah.

Ondra chytil opravdu velkou rybu.

Jak zapálíme oheň v tak prudkém větru?

Do Paříže odcestovali rodiče letadlem.

Radek to na mě asi jen zkoušel.

Nějak to určitě dopadne.

URČETE VE VĚTÁCH ZÁKLADNÍ I ROZVÍJEJÍCÍ VĚTNÉ ČLENY

V blízkém lese jsme o víkendu spatřili statné jeleny.

Objev zlata v jižní Americe v nedávné době nás velmi překvapil.

K léčivým pramenům těchto lázní je přivedly dobře značené cesty.

Z udusané země matka ročně seškrábala nánosy bahna.

Vrcholoví sportovci světa si musí své úspěchy tvrdě vybojovat.

V našem městě jsem včera potkal známé herce z Prahy.

Rádi si prohlíželi staré časopisy z doby našich prababiček.

Američtí krasobruslaři získali letos na mistrovství světa v krasobruslení dvě medaile.